

A közeledő háború okai

A jövő háború elkerülhetetlen. Két vetélykedő hatalom évtizedekig egyensúlyban tarthatja egymást hol fenyegetődzésekben, hol udvariasságokkal, hol fegyverkezéssel, hol pedig részleges leszerelés látszatával. De ahol két szellemi világ áll egymással szemben, ott a szikrának ki kell pattannia, hogy a feszültséget feloldja. A nagy vallásháborúknak százféle reális okuk volt, de a királyoknak, akik örökösödésért és egyes provinciákért viselték, szellemi motívumokra volt szükségük. Ma, amikor kis zsoldos hadseregek helyett egész népeket asszonyostól mobilizálnak, a hatalmas vezetők becsvágyának különösen szüksége van ideákra és formulákra, hogy a tömegek fanatizmusát felcsigázzák.

Ezen ideák plakatirozása mind lényegesebbé válik. Ha régebben a „haza” szóval lehetett még operálni, később a „nagyhatalom szót használták, mint csalétket. Ha régebben a „nemzet nagysága” fogalom elég volt a háborúra, ma egy egész faj felsőbbrendűségéről kell beszélni. Mint ahogy a zenekar Mozart idejében 24 emberből, Wagnernél 80 és ma 120 emberből áll, így a harcidalokat is mind erősebbre kell instrumentálni.

Ehhez járulnak aztán a technikai eszközök: a rádiót az emberiség gyilkosává teszik, mert kábító hangjainak már nem tudnak ellenállni az emberek. A láthatatlan népszónoknak nincs már logikára szüksége, hiszen senkisé zavarhatja meg közbeszólásaival.

A németek sokat beszélnek a becsületről, de ez a harcias nép a katonai becsület híjján minden becsületet nélkülöz. Azt mondják: a vereség tönkretette a becsületüket. Nevelésük, mely szerint a tiszt a legmagasabb típusú ember, kisebbség érzetét támasztja bennük mindaddig, amíg ezt a vereséget jóvá nem teszik. Abban az ilúzióban, hogy a német becsületet csak fegyverrel lehet lemosni, van a közeledő háború egyik oka.

Amikor röviddel a háború után egyszer Lord Balfourt Európa jövője felől megkérdeztem, azt felelte: „Európa jövője Németország belső fejlődésétől függ”. Akkor ezt nem hittem, most igazat adok neki. Tíz évig próbálta a nagy Németország, Goethe és Bethoven, Kant és Humboldt Németországa, népét a katonai elsőség örületétől megszabadítani, Rathenau és Stresemann voltak ennek fő vezetői. De hiába. A junkerek Németországa sohasem akart békét Franciaországgal, sohasem kellett nekik Népszövetség, Európa.

Kard kellett nekik, legtöbb tudósa is ennek a bálványnak szolgált, mint Bismarck idején és az ifjúságot arra tanították, hogy a tábornoki nadrágon levő piros sujtást imádják. Tíz évig próbálta egy pár német és sok idegen azt az új atmoszférát megteremteni

Európában, ami mindent megváltóztathatott volna. A döntés nem Olaszországon, nem Oroszországon, nem is Ausztrián, vagy Magyarországon állt, akik a háborúban területeket vesztek. Tíz évig Európa sorsa tényleg attól függött, hogy melyik Németország lesz erősebb: Goethe-é vagy Bismarcké, Schilleré vagy Friedriché, Schopenhaueré vagy Hegelé.

Az egész évtized alatt szerencsétlenek voltak a németek. Évszázadok gyámsága után megtanították őket politikai gondolkodásra, felelősségre tanították őket, rájuk erőszakolták a szabadságot. Ijedten húzódtak vissza és kijelentették, hogy minderről nem akarnak tudni sem: hiszen erre valók mindig a jó királyok és a jó nemes urak, csak a szabadságtól mentse meg őket az Uristen!

Amilyen nehéz volt a kritikus olasz népet egy bizonyos engedelmességre nevelni, olyan könnyű volt ez a kísérlet a kezes német néppel.

Én tudom, Mussolini hányszor sóhajtozott, hogy nem Poroszországban született. A német lélek rajzát Hindenburgról írt könyvemben mutattam be. Az állami felelősségtől való irtózása, az új demokratikus köztársaság kommandónélkülisége, a parancs helyett a belátás ösztönzése, az út Potsdamtól Weimarig, először türelmetlenné, azután lázadóvá tette. Bizalmatlan volt vezetőivel szemben, már csak azért is, mivel Franciaország támogatni akarta őket. Míg a háború alatt csak Angliát gyűlölte, a háború után csak Franciaországot. Egy történelmi kép mérgezte meg a lelket. A Versailles-i tükörteremben, ahol 65 évvel ezelőtt a német császárságot alapították, két szegény német polgár egy terhes békét írt alá. Ez a kép áll minden német polgár előtt. Ebben a tükörteremben még egyszer ülni, hogy mint győzők diktálják az ő békéjüket Franciaországnak, ez az egyetlen álma minden német ifjúnak. Mikor a nagy Briand azt hitte, hogy egy 300 esztendő rivalitást értelemmel, egy európai gondolat nemes páthoszával le lehet győzni, szörnyen tévedt a németekben.

Hiszen Franciaország is veresége után először a revanche-ra gondolt, de csakhamar elfelejtette azt és amikor 43 év múlva a németek újból betörték földjükre, egy-két megmaradt harcoson kívül, mint pl. Clemenceau-n, nem volt senki, aki a revanche-ot üdvözölte volna. Mindenki megdöbbsent azon, hogy újból harcolnia kell.

A németek tudják, hogy a francia nem hajlandó támadásra masírozni, még szövetségeseinek védelmére sem, ismerik állandó törekvését a biztonságra és ezért hajlandók még óriási védelmi erejét is lebecsülni, amellet természetesen, hogy valószínűtlennek tartanak egy Franciaországot védő koalíciót, mint 1914-ben. A franciák félnek. Ez az ezerszer ismételt mondása minden német ifjúnak és amikor a franciák megint nyugodtan végignézték, hogy Hitler megszállja Rhenániát, egy általános megvető mosoly húzódott végig a német arcokon. Minden németnek el kell olvasnia

Führer-ének könyvét, amelyben egészen a legutolsó, 1936-os kiadásáig a franciákat megvetőleg egy félig „elnégeresedett” népek nevezi. Minél inkább tűrik ezt nyugalmukban és érettségükben a franciák, annál inkább nő szomszédaik győzelmi biztonsága.

A Népszövetség gondolata sehol sem hatolt annyira a tömegbe, mint Angliában. A béke vágya az angolokkal elfeledteteti, hogy London csak egy repülő-órányira van Hamburgtól. Hozzájárult ehhez az asszonyok és az egyházak befolyása és míg Franciaország a béke első napiaitól kezdve fegyverkezett, Anglia egy évtizeden keresztül leszállította a fegyverkezést. Minthogy nem volt pénze, azt hitte nem szabad kiadnia és ezzel olyan államerkölcösöt védelmezett, amely a fasizmus előtt nevétségesnek tűnt fel.

Nagyon későn vette Anglia észre a régi német harci kedvet. Miután ez a harci kedv 1924 után, Hindenburg választása óta, újból feltámadt, gyorsan emelkedett Hitler államcsinye után és a megrémült angoloknak látniuk kellett, hogy ha sikerül halasztgatni a közeledő háborút talán nagy nehezen 1938-ra elkészülnek a fegyverkezéssel. Ez az oka azután annak, hogy az angolok minden módon igyekezne a németek barátainak bizonyulni. És ezért gondolja minden német, hogy ezuttal az angolok a német oldalon fognak harcolni. A hiányos angol felszerelés elég ok Németországnak arra, hogy a háborút siettesse, hiszen ő hihetetlen gyorsan háromszor akkora hadsereget volt képes felszerelni. Ezen képességben rejlik az agresszív népek zsenialitása. Európában 2 agresszív hatalom van, az egész világon három: Németország, Olaszország és Japán, de Európában mindenesetre Németország dönt a háború felett.

A mai Németországban minden koncentráltan háborúra mutat. Ez a legkatonásabb nép egyúttal a legengedelmesebb, legszervezettebb és az egyetlen, amely revanche-ot keres. Az a világ, mely 1914-ben kivonult, hogy ezt a katonaszellemet megtörje, ma egy sokkal veszedelmesebb Németország előtt áll, mint akkor, mert a mai: a II. Vilmos császár Németországa bosszuvággal sulyosítva. A Führer megtiltotta a politikai gondolkodást és csillagokat, sújtásokat, mars-zenét és zászlókat adott. És hogy ezt a katonás népet, amelynek országa 3 év alatt egy óriási táborra alakult át, tökéletesen felhecceljék, bevezették, a fajteoriát, amely szerint természetesen a német a legnemesebb faj. Különösképpen mindhárom előharcosa a fajteoriának idegen volt: az angol Chamberlain, a francia Gobineau, a zsidó Woltmann. Az egyetlen német, akire támaszkodhattak, Nietzsche, a germán fajról megvetéssel beszélt. Egy másik jelszót a németeknek a bolsevizmus elleni harcban adtak, mert habár sohasem volt, legkevésbé pedig 1933-ban, bolsevista veszedelem Németországban, a legtöbb német elfeledte már, hogy ki gyújtotta fel a Reichstag-ot, a Moszkva elleni harcot, a keresztshadjárat eszményét, ami minden bombához bizonyos

áhitatot fűz, minthogy a legtöbb egyház nem hajlandó, iskolákban és főiskolákon tanítják. Minden német bomba 10 százalék filozófiával van töltve és minden mérgegáznak bizonyos lírai tartozéka is van.

Vannak persze optimisták, akik azt hiszik, hogy a németek továbbra is el fognak mindent érni egyedül fenyegetésekkel, mivel ez eddig sikerült. Azonban ezek tévednek, Németország mind-egyedül nem lépett át egyetlen idegen határt sem. Valószínűleg Hitler is arra gondol, hogy háború nélkül, egyedül zsarolással, továbbjuthat, mert hiszen jól tudja, hogy a háború tönkreteszti uralmát. De a diktatúrának megvannak a saját törvényei, amelyeket Napoleon sem tudott elkerülni. II. Vilmos is szerette volna elkerülni a háborút és 20 évi kihívó beszédeivel mégis előidézte. Minthogy erőszakon alapszik újabb és újabb erőszakosságokra ragadtatja magát a diktatúra. És Németország sem kerülheti el ezt a gravitációt. (Die Wahrheit)

EMIL LUDWIG, a nagy német író vádiratát hazája ellen, mint kor-dokumentumot közöljük. Az egész német népre általánosító szemlélete nem a miénk, hiszen számolunk azokkal, sőt számítunk azokra, akiknek nem a porosz csizma, a revanche, a katonai parádék, hanem a békés haladás, a nemzetközi együttműködés az ideáljuk. Számontartjuk azokat, akikkel Emil Ludwig nem számol, mert még nem ismeri őket. Ő az egész népről beszél, mi azonban tudjuk, hogy nem lehet így általánosítani, hogy vannak rétegek, amelyeket nem lehet imperializmussal, faji felsőbbrendűséggel, revanche-al elkábitani, olyan rétegek, amelyek tisztán látják, hogy azoknak dominációja, akiről Emil Ludwig ír, nem végleges. Szemlélete tehát nem, de maga a vád és békétakarása miénk is.

Eddig harmincötezer német katona harcol spanyol földön és miért? Valamikor az északamerikai szabadságharc idején is így mentek junkerek és ültetvényesek érdekeiért a német katonák ezrei a szabadságukért küzdő amerikaiak ellen. Most a spanyol dolgozó nép szabadsága ellen viszik őket junkerek, spanyol grandok, német és spanyol Kruppok és Thylsenek érdekeiért.